

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O OPĆOJ SIGURNOSTI PROIZVODA**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama zakona o općoj sigurnosti proizvoda sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI
ZAKONOM I POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI NJEGOVI
DONOŠENJEM**

Ocjena stanja

Sigurnost proizvoda pitanje je od iznimne važnosti kako u državama članicama Europske unije, tako i u Republici Hrvatskoj. Politika zaštite potrošača kao krajnjih korisnika proizvoda i usluga bitna je za uspostavu i funkcioniranje zajedničkog tržišta.

U 2005. godini Europska unija otvorila je pregovore s Republikom Hrvatskom čime je stvorena osnova za početak pregovora i u području zaštite potrošača. Naime, člankom 74. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Republika Hrvatska obvezala se državama članicama Europske zajednice da će surađivati na usklađenju standarda za zaštitu potrošača u Republici Hrvatskoj s onima u Europskoj uniji, koja od svojih država članica traži učinkovitu provedbu pravne stečevine Zajednice odgovarajućim instrumentima rješavanja sporova, kao i sustava administracije, uključujući nadzor nad tržištem i aktivnu ulogu potrošača na tržištu.

Pravna stečevina Europske unije iz područja zaštite potrošača većim je dijelom prenesena u hrvatsko zakonodavstvo kroz dva pravna akta i to Zakonom o zaštiti potrošača i Zakonom o obveznim odnosima, te drugim posebnim propisima.

U vezi s mjerama sigurnosti proizvoda, u poglavlju 28., pravna stečevina Europske unije Zaštita potrošača i zdravlja, sastoji se od Direktive o općoj sigurnosti proizvoda (2001/95/EZ), dviju direktiva koje se odnose na odgovornost za neispravan proizvod (85/374/EEZ i 1999/34/EZ) i od Direktive(87/357/EEZ) koja se odnosi na proizvode koji, zbog toga što nisu onakvi kakvima se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača (opasne imitacije).

Direktive koje se odnose na odgovornost za neispravan proizvod (85/374/EEZ i 1999/34/EZ) implementirane su u hrvatsko zakonodavstvo Zakonom o obveznom odnosima.

Direktiva o općoj sigurnosti proizvoda je većim dijelom prenesena u hrvatsko zakonodavstvo Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda koji je donesen u listopadu 2003. godine. Predmetna direktiva obuhvaća sigurnosne uvjete proizvoda koji nisu pokriveni posebnim sektorskim propisima Europske unije.

Direktiva posebnu pozornost daje pravu javnosti da bude obaviještena o opasnim proizvodima, te sadržava odredbe kojima nadležna tijela omogućuju građanima pristup informacijama o postojanju opasnih proizvoda na tržištu.

Jedna je od obveza Europske komisije upravljati Sustavom brze razmjene informacija u slučaju opasnih rizika za potrošača (RAPEX). Sukladno tome, Komisija objavljuje tjedno izvješće na web-stranici Potrošački poslovi (*Consumer Affairs*) na kojoj se nalaze obavijesti o opasnim proizvodima, a koje je zaprimila od nadležnih državnih tijela u okviru sustava RAPEX. Izvješće uključuje i fotografije opasnih proizvoda te navodi pojedinosti o mogućim rizicima i trgovačkom nazivu proizvoda, odnosno zemlji podrijetla.

Temeljem Zakona o općoj sigurnosti proizvoda u Republici Hrvatskoj donesena je Uredba o sustavu razmjene obavijesti u pogledu proizvoda koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača ((Narodne novine broj 138/06), kojom se, između ostalog, predviđa uspostava kontaktne točke za razmjenu obavijesti u Državnom inspektoratu.

Služeći se stručnom pomoći stranih konzultanata iz CARDS projekta, te predstavnika Europske komisije, identificirana su područja koja bi trebalo detaljnije ili nešto drugačije urediti u okviru Zakona o općoj sigurnosti proizvoda koji je na snazi i s tim u vezi osigurati visoku razinu zaštite potrošača obzirom na sigurnost proizvoda na tržištu Republike Hrvatske.

Kako je i ocijenjeno da je područje primjene predmetnog zakona ponešto uže od onoga koje obuhvaća Direktiva o općoj sigurnosti proizvoda, te da pojedini njeni elementi nisu jasno preneseni u hrvatsko zakonodavstvo, nazivlje koje se upotrebljava u hrvatskim propisima potrebno je dosljedno uskladiti s predmetnom Direktivom.

Direktivom Vijeća 87/357/EEZ od 25. lipnja 1987. koja se tiče proizvoda koji, zbog toga što nisu onakvi kakvima se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača države članice se obvezuju na povrat opasnih imitacija s tržišta proizvoda. Nadalje, propisuje se da nije dopušteno proizvoditi, uvoziti, izvoziti, oglašavati ili stavljati na tržište proizvode koji se smatraju opasnim imitacijama.

Obzirom da predmetna direktiva nije implementirana u važećem Zakonu o općoj sigurnosti proizvoda, predlaže se da se ista preuzme Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o općoj sigurnosti proizvoda.

Stoga se u cilju potpunog usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s Direktivom 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda i Direktivom Vijeća 87/357/EEZ od 25. lipnja 1987. o usklađivanju zakona država članica, koja se odnosi na proizvode koji, zbog toga što nisu onakvi kakvima se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača, predlaže se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o općoj sigurnosti proizvoda.

Pitanja koja se uređuju ovim Zakonom

Ovim se Zakonom trebaju urediti slijedeća pitanja:

- Opća sigurnost proizvoda koji se stavljaju na tržište
- Nazivlje koje se upotrebljava u zakonu, kao što su proizvod, siguran proizvod, opasan proizvod, proizvođač, raspačavač (distributer), povrat proizvoda od potrošača, povlačenje proizvoda s tržišta i opasna imitacija
- Obveze proizvođača i raspačavača (distributera) prilikom stavljanja proizvoda na tržište
- Opći sigurnosni zahtjevi i kriteriji ocjene sukladnosti proizvoda
- Nadzor nad tržištem
- Kaznene odredbe

Posljedice koje će proisteći donošenjem ovog Zakona

Proizvodi i usluge koji se nude na unutarnjem tržištu moraju odgovarati sigurnosnim standardima, a potrošačima treba omogućiti potpune informacije koje su potrebne za dobar odabir istih.

Cilj je osigurati visoku razinu zaštite građana i osigurati slobodan protok potrošačkih roba na unutarnjem tržištu.

Predmetnim prijedlogom izmjena i dopuna Zakona razgraničavaju se obveze proizvođača i raspačavača. Proizvođači se obvezuju staviti na tržište samo sigurne proizvode, raspačavači (distributeri) se obvezuju da će postupati s dužnom profesionalnom pažnjom i u skladu s propisanim sigurnosnim uvjetima, a osobito u slučajevima (ne) isporučivanja proizvoda za koje znaju ili za koje bi trebali znati da ne udovoljavaju ovim uvjetima. U slučaju da proizvođači ili raspačavači (distributeri) znaju ili bi trebali znati kakvu opasnost za potrošače predstavljaju proizvodi koje su stavili na tržište, dužni su o tome odmah izvijestiti nadležna inspekcijska tijela koja provode nadzor nad tržištem.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o općoj sigurnosti proizvoda, proširena je definicija proizvođača ("*producer*"), na način da se proizvođačem smatra i osoba koja je proizvod ponovno dovela u ispravno stanje (preradila ga), a ne samo osoba koja je finalizirala (doradila) proizvod.

Direktiva o općoj sigurnosti proizvoda usklađuje i pojmove „povlačenje proizvoda s tržišta“ („*withdrawal*“) koji označuje svaku mjeru usmjerenu na obustavu raspačavanja (distribucije), te izlaganja i nuđenja proizvoda opasnog za potrošače, kao i „povrat proizvoda od potrošača“ („*recall*“) koji se odnosi na svaku trajnu ili privremenu mjeru vraćanja opasnog proizvoda kojeg je proizvođač ili raspačavač već isporučio potrošaču ili ga učinio dostupnim.

Nadalje, izmjenjeni su i dopunjeni kriteriji prema kojima će se proizvod smatrati sigurnim ukoliko ispunjava zdravstvene i sigurnosne zahtjeve koje proizvod mora zadovoljavati kako bi mogao biti stavljen na tržište.

U cilju stvaranja općih obveza kako bi se na tržište stavljali samo sigurni proizvodi, te osigurala dosljedna i visoka razina zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača, te nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta, nadležna inspekcijska tijela mogu poduzimati propisane mjere usmjerene su na proizvođače, odnosno na raspačivače (distributere) u granicama njihovih djelatnosti, a posebno prema raspačavaču (distributeru) koji je odgovoran za prvo raspačavanje (distribuciju) proizvoda u Republici Hrvatskoj, te prema svakoj drugoj osobi, kad je to nužno, a sve kako bi se izbjegli opasni rizici koje bi mogao izazivati takav proizvod.

Isto tako potrebno je naglasiti da će se povrat proizvoda od potrošača poduzimati samo u krajnjem slučaju kada druge mjere nisu dostatne za spriječavanje određenih rizika, bilo od strane proizvođača ili nadležnog inspekcijskog tijela.

Implementiranjem direktive koja se tiče proizvoda koji, zbog toga što nisu onakvi kakvima se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača, te definiranjem pojma proizvoda koji se smatra opasnom imitacijom kao i zabranom proizvodnje, uvoza, izvoza ili stavljanja na tržište takvih proizvoda pojačane su odredbe o sigurnosti proizvoda za potrošače, a prije svega zaštita djece.

U cilju što učinkovitijeg provođenja ovog Zakona pojačana je uloga i ovlasti nadležnih inspekcijskih tijela, a isto tako povećane kazne su kazne u slučaju prekršaja.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati financijska sredstava u Državnom proračunu.

IV. RAZLOZI DONOŠENJA ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredbama članaka 159. i 161. Poslovnika Hrvatskog Sabora (Narodne novine, broj 62/2002) previđena je mogućnost da se može donijeti zakon po hitnom postupku ukoliko to, između ostalog, zahtijevaju opravdani državni razlozi. Imajući u vidu da ovaj Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o općoj sigurnosti proizvoda predstavlja usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s zakonodavstvom Europske unije, te da je donošenje istog predviđeno Planom provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju predlaže se njegovo donošenje po hitnom postupku.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA O OPĆOJ SIGURNOSTI PROIZVODA

Članak 1.

U Zakonu o općoj sigurnosti proizvoda (Narodne novine, broj 158/2003) u članku 2. riječ: „dorađeni“ zamjenjuje se riječju: „prerađeni“.

Članak 2.

U članku 3. točki (a) riječ: „popravljen“ zamjenjuje se riječju „prerađen“.

Točka (e) mijenja se i glasi:

„(e) *Proizvođačem se smatra:*

– proizvođač proizvoda čije je sjedište u Republici Hrvatskoj i svaka druga pravna ili fizička osoba koja se predstavlja kao proizvođač stavljanjem na proizvod svojega imena, svojega zaštitnog znaka ili kojega drugoga razlikovnog znaka, ili onaj koji prerađuje proizvod,

– predstavnik proizvođača kad proizvođač nema sjedište u Republici Hrvatskoj ili uvoznik proizvoda kad proizvođač nema predstavnika kojemu je sjedište u Republici Hrvatskoj,

– svaka druga pravna ili fizička osoba u opskrbnome lancu, u mjeri u kojoj njezine djelatnosti mogu utjecati na sigurnosne značajke proizvoda,

- proizvođač proizvoda čije je sjedište u državi članici Europske unije i svaka druga pravna ili fizička osoba koja se predstavlja kao proizvođač stavljanjem na proizvod svojega imena, svojega zaštitnog znaka ili kojega drugoga razlikovnog znaka, ili onaj koji prerađuje proizvod,

-predstavnik proizvođača kad proizvođač nema sjedište u nekoj državi članici Europske unije ili uvoznik proizvoda kad proizvođač nema predstavnika kojemu je sjedište u nekoj državi članici Europske unije.“

U točki (g) riječi: „povlačenje proizvoda“ zamjenjuju se riječima: „povrat proizvoda od potrošača“, a iza riječi: „svaku“ dodaju se riječi: „trajnu ili privremenu“.

Točka (h) mijenja se i glasi:

„(h) Povlačenje proizvoda s tržišta označuje svaku mjeru usmjerenu na obustavu raspačavanja (distribucije) te izlaganja i nudjenja proizvoda opasnog za potrošače.“

Iza točke (h) dodaje se točka (i) koja glasi:

„(i) *Opasna imitacija* je proizvod zavaravajućeg izgleda, koji nije hrana, a ima oblik, miris, boju, vanjski izgled, ambalažu, oznake, obujam ili veličinu koji potrošača, posebice djecu, dovodi u zabunu da ga zamijeni za hranu i zbog toga ga stavlja u usta ili proguta, što može predstavljati opasnost i uzrokovati gušenje, trovanje te perforiranje ili obstrukciju probavnog trakta.“

Članak 3.

U članku 4. stavku 2. podstavak 1. mijenja se i glasi:

„ - kada je, ako ne postoje posebne odredbe Zajednice o sigurnosti tog proizvoda, sukladan s posebnim propisima koji su u skladu s Ugovorom o Europskoj zajednici, a posebno njegovim člancima 28. i 30., i koji utvrđuju zdravstvene i sigurnosne zahtjeve koje proizvod mora zadovoljavati da bi bio stavljen na tržište .“

Podstavak 3. mijenja se i glasi:

„- u okolnostima različitim od onih navedenih u stavku 2. ovoga članka sukladnost proizvoda s općim sigurnosnim zahtjevima procjenjuje se uzimajući u obzir posebno sljedeće elemente, kad oni postoje:

- hrvatske norme kojima su prihvaćene odgovarajuće europske norme različite od onih navedenih u stavku 2. ovoga članka,
- norme izrađene u državi članici u kojoj je proizvod stavljen na tržište,
- preporuke Europske komisije koje daju upute za ocjenu sigurnosti proizvoda,
- pravila dobre prakse u području sigurnosti proizvoda koji su na snazi u dotičnom području,
- trenutno stanje znanosti i tehnike,
- sigurnost koju potrošači mogu razumno očekivati.“

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Nije dopušteno proizvoditi, uvoziti, izvoziti, oglašavati ili stavljati na tržište proizvode iz članka 3. točka (i) ovoga Zakona.“

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„(4) Tijelo državne uprave nadležno za opću sigurnost proizvoda u suradnji sa hrvatskim nacionalnom normirnim tijelom objavit će u Narodnim novinama popis hrvatskih normi iz podstavka 2. stavka 2. ovoga članka.“

Članak 4.

U članku 5. stavku 1. brišu se riječi:“ i stavljanje u uporabu proizvoda“, riječ: „njihovo“ zamjenjuje se riječima „njihov povrat od potrošača ili “.

Članak 5.

U članku 6. stavku 1. u uvodnoj rečenici riječi: „ili raspačavači“ brišu se.

U podstavku 2. iza riječi: „tržišta“ dodaju se riječi: „ili povrat proizvoda od potrošača“.

Iza podstavka 2. dodaje se podstavak 3. koji glasi:

„- proizvođač će poduzeti mjeru povrata proizvoda od potrošača samo u krajnjem slučaju kada druge mjere nisu dostatne za spriječavanje određenih rizika, kada proizvođači smatraju prijeko potrebnim ili kada su to prisiljeni učiniti nastavno na mjeru koju je poduzelo nadležno tijelo.“

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Da bi sigurnost proizvoda bila zajamčena, raspačavači (distributeri) moraju:

- postupati s dužnom pažnjom pri poduzimanju mjera kojima pridonose primjeni sigurnosnih zahtjeva, osobito ne isporučivati proizvode za koje znaju ili bi morali znati na temelju obavijesti koje posjeduju i kao profesionalci da ne zadovoljavaju sigurnosnim uvjetima, odnosno sudjelovati u praćenju sigurnosti proizvoda stavljenih na tržište, prenositi obavijesti koje se tiču rizika proizvoda, čuvati ili izdavati dokumente potrebne za praćenje podrijetla proizvoda te u granicama svojih djelatnosti poduzimati mjere koje omogućuju suradnju s nadležnim tijelima i proizvođačima.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

U dosadašnjem stavku 3., koji postaje stavak 4., riječ: „potrošači“ zamjenjuje se riječima: „raspačavači (distributeri)“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 6.

U članku 7. stavku 2. točki b) riječ: „zahtijevaju“ zamjenjuju se riječju: „naređuju.“

U točki d) riječ: „njihovim“ zamjenjuje se riječju: „njegovu“.

U točki e) riječ: „odrede“ zamjenjuje se riječju: „narede.“

U točki f) podstavku 2. riječi: „njegovo povlačenje od proizvođača“ zamjenjuje se riječima „njegov povrat od potrošača“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Nadležna tijela mogu poduzeti mjere iz stavka 2. ovog članka prema:

- proizvođačima,
- raspačavačima (distributerima), u granicama njihovih djelatnosti i osobito raspačavaču (distributeru) odgovornom za prvo raspačavanje (distribuciju) na tržištu Republike Hrvatske,

- svakoj drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi, kad se to pokaže potrebnim, s ciljem suradnje u radnjama poduzetim da bi se izbjegli rizici koje izaziva proizvod.“

U dosadašnjem stavku 3., koji postaje stavak 4., riječ: „djelovati“ zamjenjuje riječju: „postupati“.

Iza stavka 3., koji je postao stavak 4., dodaju se novi stavci 5. i 6. koji glase:

„ (5) Nadležna tijela iz stavka 1. ovog članka će poduzeti mjeru povrata proizvoda od potrošača samo u krajnjem slučaju kada druge mjere nisu dostatne za sprječavanje određenih rizika.“

(6) „Žalba na rješenje koje sadrži mjeru iz stavka 3. ovog članka ne odgađa izvršenje rješenja.“

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 7. i 8.

Članak 7.

Članak 9. mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 250.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- u suprotnosti sa člankom 4. stavkom 1. ovoga Zakona stavi na tržište proizvode koji nisu sigurni,
- u suprotnosti sa člankom 4. stavkom 3. ovoga Zakona proizvodi, uvozi, izvozi, oglašava i stavi na tržište opasan proizvod,
- u suprotnosti sa člankom 6. ovoga Zakona ne obavijesti na odgovarajući način potrošače i druge korisnike, ne poduzme odgovarajuće mjere kako bi oni izbjegli opasnost, ne čuva dokumente potrebne za praćenje podrijetla proizvoda i ne surađuje s nadležnim inspekcijskim tijelima,
- u suprotnosti sa člankom 7. ovoga Zakona ne postupi u skladu s izvršnim rješenjima nadležnih inspekcijskih tijela.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi, te fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.“

Prijelazne i završne odredbe

Članak 8.

Tijelo državne uprave nadležno za opću sigurnost proizvoda objavit će u Narodnim novinama popis normi iz članka 3. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 9.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim odredbe članka 2. točke (e), podstavka 4. i podstavka 5. ovoga Zakona i članka 3. stavka 2. podstavka 1. i podstavka 3. u dijelu koji se poziva na preporuke Europske komisije i norme izrađene u državi članici iz članka 3. ovoga Zakona koji stupaju na snagu danom prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1. i članak 2.

Uređuje se izričaj u skladu s odredbama Direktive 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda, obzirom da djelokrug direktive šire obuhvaća proizvod koji se dovodi u ispravno stanje (prerađen), dok se postojeće nacionalno zakonodavstvo ograničavalo samo na proizvod koji se popravlja (dorađen, popravljen).

Člankom 3., točkom (e) definira se sukladno odredbama navedene direktive i pojam proizvođač, te se u odnosu na postojeće nacionalno zakonodavstvo ova definicija proširuje u smislu da se proizvođačem smatra i osoba koja je proizvod ponovno dovela u ispravno stanje, odnosno ona koja ga je preradila. Do sada se taj djelokrug protezao samo do osoba koje finaliziraju, odnosno doraduju proizvod.

U istom članku, točkom (g) i točkom (h) usklađeni su s odredbama predmetne Direktive i pojmovi „povrat proizvoda od potrošača“ („recall“) koji se odnosi na svaku trajnu ili privremenu mjeru vraćanja opasnog proizvoda kojeg je proizvođač ili raspachavač već isporučio potrošaču ili ga učinio dostupnim, kao i „povlačenje proizvoda s tržišta“ („withdrawal“) koji označuje svaku mjeru usmjerenu na obustavu raspachavanja (distribucije) te izlaganja i nuđenja proizvoda opasnog za potrošače.“

Ovaj se članak dopunjuje točkom (i) kojom se definira značenje izraza opasna imitacija.

Ove se odredbe usklađuju sa Direktivom 87/357/EEC koja se odnosi na proizvode koji, zbog toga što nisu onakvi kakvima se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača (opasne imitacije).

Uz članak 3.

Odredbama članka 4. propisuju se okolnosti u kojima se proizvod smatra sigurnim, kada je, ako ne postoje posebne odredbe Zajednice o sigurnosti tog proizvoda, sukladan s posebnim propisima koji su skladu s Ugovorom o Europskoj zajednici, a posebno njegovim člancima 28. i 30., i koji utvrđuju zdravstvene i sigurnosne zahtjeve koje proizvod mora zadovoljavati da bi bio stavljen na tržište.

U izmijenjenom podstavku 3. propisuju se elementi usklađenosti proizvoda s općim sigurnosnim zahtjevima.

Ove se odredbe usklađuju s odredbama Direktive 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda.

Stavkom 3. istog članka propisuje se da nije dopušteno proizvoditi, uvoziti, izvoziti, oglašavati ili stavljati na tržište proizvode koji, zbog toga što nisu onakvi kakvima se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača (opasne imitacije).

Ove se odredbe usklađuju sa Direktivom 87/357/EEC o proizvodima koji, zbog toga što nisu onakvi kakvima se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača (opasne imitacije).

Stavkom 4. istog članka propisuje se da će tijelo državne uprave nadležno za opću sigurnost proizvoda u suradnji sa hrvatskim nacionalnom normirnim tijelom objaviti u „Narodnim novinama“ popis normi iz podstavka 2. stavka 2. ovoga članka.

Uz članak 4.

Odredbama članka 5. određuju se upravne mjere koje je nadležno inspekcijsko tijelo dužno provesti ako utvrdi da proizvodi iako ispunjavaju odredbe čl. 4., stavka 2. ovoga zakona ugrožavaju sigurnost i zdravlje potrošača i drugih korisnika.

Uz članak 5.

Odredbama članka 6. razgraničene su obveze proizvođača i raspačavača (distributera) vezano uz sigurnost proizvoda na tržištu. Obvezama proizvođača dodano je niz mjera kako bi se poboljšala transparentnost kada proizvođač treba poduzeti primjerenu akciju za sprječavanje određenih rizika.

Istom je članku dodan i stavak 2. koji propisuje obveze raspačavača (distributera) s naglaskom na njegovo postupanje s dužnom pažnjom pri poduzimanju mjera kojima pridonose primjeni sigurnosnih zahtjeva.

Ove se odredbe usklađuju s odredbama Direktive 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda.

Uz članak 6.

Člankom 7. propisuje se inspekcijski nadzor nad tržištem.

Stavkom 2. točkama d) i e) usklađen je izričak zakonskog teksta radi bolje provedbe zakona.

Stavkom 2., točkom f), podstavkom 2., istog članka propisano je da nadležni inspektori imaju na temelju ovog Zakona dodatna ovlaštenja za bilo koji opasan proizvod koje je već na tržištu, narediti ili uskladiti ili po potrebi organizirati zajedno s proizvođačima i raspačavačima (distributerima) njegov povrat od potrošača i uništavanje u odgovarajućim uvjetima.

Ovaj članak dopunjen je novim stavkom 3. kojim se definiraju subjekti prema kojima nadležna tijela mogu poduzeti mjere koje su navedene u stavku 2. istog članka.

Istom je članku dodani su novi stavci 5. i 6.

Stavkom 5. određuje se da će nadležna tijela poduzeti mjeru povrata proizvoda od potrošača samo u krajnjem slučaju kada druge mjere nisu dostatne za sprječavanje određenih rizika.

Stavkom 6. određuje se da žalba na rješenje koje sadrži mjeru iz stavka 3. ovog članka ne odgađa izvršenje rješenja.

Ove se odredbe usklađuju s odredbama Direktive 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisane su prekršajne odredbe.

Uz članak 8. i članak 9.

Ovim člancima propisane su prijelazne i završne odredbe.

TEKST VAŽEĆEG ZAKONA O OPĆOJ SIGURNOSTI PROIZVODA (ČLANCI KOJI SE MIJENJAJU)

Članak 2.

Ovaj se Zakon ne primjenjuje na rabljene proizvode koji se isporučuju kao antikviteti ili na proizvode koji moraju biti popravljani ili doručeni prije njihove uporabe, pod uvjetom da dobavljač o tome jasno obavijesti osobu kojoj je proizvod isporučen.

Članak 3.

Pojmovi koji se upotrebljavaju u smislu odredaba ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

(a) *Proizvod* označuje bilo koji proizvod, uključujući i proizvod u okviru pružanja usluga, koji je namijenjen potrošačima ili koji bi u razumno predvidljivim uvjetima potrošači mogli upotrijebiti, čak i ako im nije namijenjen, te koji je isporučen ili dostupan, uz plaćanje ili besplatno, u okviru kakve trgovačke djelatnosti, bez obzira na to je li nov, rabljen ili popravljen.

(b) *Sigurni proizvod* označuje bilo koji proizvod koji u normalnim ili razumno predvidljivim uvjetima uporabe, uključujući trajanje i po potrebi stavljanje u uporabu, zahtjeve za ugradbu i održavanje, ne predstavlja nikakav rizik ili samo najmanji rizik spojiv s uporabom proizvoda te koji se smatra prihvatljivim i sukladnim s visokom razinom zaštite sigurnosti i zdravlja ljudi, posebno uzimajući u obzir sljedeće elemente:

- značajke proizvoda, osobito njegov sastav, pakiranje, upute za sklapanje te po potrebi ugradbu i održavanje,
- utjecaj nekoga proizvoda na druge proizvode u slučaju kad se razumno može predvidjeti da će se on upotrebljavati s drugim proizvodima,
- predstavljanje proizvoda, njegovo označivanje, upozorenja i upute za njegovu uporabu i uklanjanje i sve druge oznake ili obavijesti koje se odnose na taj proizvod,
- kategorije potrošača izloženih riziku kad upotrebljavaju određeni proizvod, osobito djeca i starije osobe.

Mogućnost postizanja visoke razine sigurnosti ili dostupnost drugih proizvoda koji predstavljaju manji rizik ne čini dostatan razlog da se neki proizvod smatra opasnim.

(c) *Opasni proizvod* je svaki proizvod koji nije sukladan s definicijom iz točke (b) stavka 1. ovoga članka.

(d) *Ozbiljni rizik* označuje svaki rizik koji zahtijeva brzo djelovanje državnih vlasti, uključujući i rizik čije posljedice nisu trenutačne.

(e) *Proizvođač* označuje:

- proizvođača proizvoda kad je on registriran u Republici Hrvatskoj i svaku drugu osobu koja se predstavlja kao proizvođač stavljanjem na proizvod svojega imena, svojega zaštitnog znaka ili kojega drugog razlikovnog znaka, ili onaj koji doručuje proizvod,
- predstavnika proizvođača kad proizvođač nije registriran u Republici Hrvatskoj ili kad nema predstavnika registriranog u Republici Hrvatskoj, uvoznika proizvoda,
- druge osobe u opskrbnome lancu, u mjeri u kojoj njihove djelatnosti mogu utjecati na sigurnosne značajke proizvoda.

(f) *Raspačavač (distributer)* označuje svaku osobu u opskrbnome lancu čija djelatnost ne utječe na sigurnosne značajke proizvoda.

(g) *Povlačenje proizvoda* označuje svaku mjeru usmjerenu na vraćanje opasnoga proizvoda kojega je proizvođač ili raspačavač već isporučio potrošaču ili ga učinio dostupnim potrošaču.

(h) *Sprječavanje raspačavanja (distribucije)* označuje svaku mjeru usmjerenu na sprječavanje raspačavanja i izlaganja proizvoda te nuđenje proizvoda potrošačima.

II. OPĆI SIGURNOSNI ZAHOTJEVI ZA PROIZVODE

Članak 4.

(1) Proizvođač je obvezan stavljati na tržište samo sigurne proizvode.

(2) U smislu stavka 1. ovoga članka proizvod se smatra sigurnim:

- kad ispunjava sve zahtjeve sadržane u tehničkim propisima koji se na njega odnose,
- ako nema odgovarajućih tehničkih propisa, kad ispunjava zahtjeve hrvatskih norma kojima su preuzete europske norme, čiji je popis objavljen u »Narodnim novinama«,
- ako nema odgovarajućih tehničkih propisa ili norma iz prethodnog podstavka, kad je sukladan s hrvatskim normama koje nisu usklađene s europskim normama, odnosno s pravilima tehnike, te pravilima kojima se na uobičajen način štiti sigurnost i zdravlje korisnika.

(3) Nije dopušteno proizvoditi, uvoziti, izvoziti ili stavljati na tržište proizvode koji su obmanjujućeg izgleda i zbog toga predstavljaju nesigurnost za potrošače, prije svega djecu.

Članak 5.

(1) Nadležno inspekcijsko tijelo rješenjem će zabraniti stavljanje na tržište i stavljanje u uporabu proizvoda, odnosno odrediti njihovo povlačenje s tržišta, ako utvrdi da ti proizvodi, iako ispunjavaju odredbe članka 4. stavka 2. ovoga Zakona, ugrožavaju sigurnost i zdravlje potrošača i drugih korisnika.

(2) Žalba, odnosno tužba protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa njegovo izvršenje.

III. OBVEZE PROIZVOĐAČA I RASPAČAVAČA

Članak 6.

(1) Da bi sigurnost proizvoda bila zajamčena, proizvođači ili raspačavači moraju:

– obavijestiti potrošače i druge korisnike priloženim uputama za uporabu i drugim potrebnim obavijestima, kako bi potrošači i drugi korisnici mogli ocijeniti rizike svojstvene proizvodu tijekom njegove normalne ili razumno predvidljive uporabe kad takvi rizici nisu odmah zamjetljivi bez odgovarajućeg upozorenja, te da poduzmu mjere opreza protiv tih rizika,

– u skladu sa značajkama proizvoda koje isporučuju, poduzeti mjere koje im omogućuju pravodobno obavješćivanje o opasnostima koje ti proizvodi mogu predstavljati te poduzimati odgovarajuće mjere, po potrebi i povlačenje proizvoda s tržišta, kako bi se izbjegli rizici.

(2) Kad proizvođači i raspačavači znaju ili bi trebali znati, da proizvod koji su stavili na tržište predstavlja za potrošače rizike nespojive s općim sigurnosnim zahtjevima, moraju odmah o tome obavijestiti nadležna tijela.

(3) Proizvođači i potrošači u granicama svojih djelatnosti surađuju s mjerodavnim tijelima u poduzimanju mjera kako bi se izbjegli rizici koje predstavljaju proizvodi koji se isporučuju ili su već isporučeni.

(4) Obavijesti iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka ne oslobađaju od obveze stavljanja na tržište samo sigurnih proizvoda.

IV. NADZOR

Članak 7.

(1) Ispunjavanje odredaba ovoga Zakona nadziru inspekcijska tijela u skladu s nadležnostima za pojedine proizvode koji proizlaze iz propisa o organizaciji i djelokrugu rada tijela državne uprave, odnosno drugih propisa koji određuju njihovu nadležnost i zadatke.

(2) Nadležni inspektori imaju, osim ovlaštenja za poduzimanje mjera koje proizlaze iz pojedinih propisa koji se odnose na njihov rad, na temelju ovoga Zakona dodatna ovlaštenja da:

a) za bilo koji proizvod:

– organiziraju, čak i poslije stavljanja proizvoda na tržište kao sigurnog, odgovarajuće provjere njegovih sigurnosnih značajka na odgovarajućoj ljestvici do posljednje faze uporabe,

– traže sve potrebne obavijesti od strana kojih se to tiče,

– uzimaju uzorke proizvoda i podvrgavaju proizvode sigurnosnim provjerama,

b) za bilo koji proizvod koji može predstavljati rizik u određenim uvjetima:

– zahtijevaju da proizvod bude opskrbljen odgovarajućim, jasno izrečenim i lako razumljivim upozorenjima o rizicima koje proizvod može predstavljati, na hrvatskome jeziku,

– postavljaju uvjete za stavljanje proizvoda na tržište kako bi se on učinio sigurnim,

c) za bilo koji proizvod koji bi mogao predstavljati rizike za određene osobe:

– narede da te osobe budu pravodobno i na prikladan način upozorene na te rizike, uključujući objavljivanje posebnih upozorenja,

d) za bilo koji proizvod koji bi mogao biti opasan:

– privremeno, u razdoblju potrebnom za različite preglede, provjere i procjene sigurnosti, zabrane njihovu isporuku, ponudu isporuke ili izlaganje,

e) za bilo koji opasni proizvod:

– zabrane njegovo stavljanje na tržište i odrede odgovarajuće mjere potrebne da se osigura poštivanje tih zabrana,

f) za bilo koji opasni proizvod koji je već na tržištu:

– narede ili organiziraju njegovo trenutačno i djelotvorno povlačenje i upozore potrošače na rizike koje on predstavlja,

– narede ili usklađuju ili, po potrebi, organiziraju zajedno s proizvođačima i raspačavačima njegovo povlačenje od proizvođača i njegovo uništavanje u odgovarajućim uvjetima.

(3) Kad nadležna inspekcijska tijela poduzimaju mjere iz stavka 2. ovoga članka, i osobito one koje se navode u točkama d) - f), moraju djelovati tako da provode te mjere na način sumjerljiv ozbiljnosti rizika i vodeći računa o načelu opreznosti.

(4) Ako nadležna inspekcijska tijela ne raspolažu potrebnim stručnim znanjem ili opremom za provedbu potrebnih pregleda ili ispitivanja iz stavka 2. ovoga članka, mogu povjeriti provedbu pojedinih radnja u okviru inspekcijskog nadzora osposobljenoj ustanovi.

(5) Troškove inspekcijskoga postupka koji su nastali pri provedbi postupka nadzora snosi proizvođač ili uvoznik ako se pokaže da proizvod nije bio siguran uslijed propusta ili pogreške učinjene od strane proizvođača ili uvoznika.

V. KAZNENE ODREDBE

Članak 9.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, odnosno novčanom kaznom od 300,00 do 10.000,00 kuna kažnjava se za prekršaj fizička osoba koja:

– u suprotnosti sa člankom 4. stavkom 1. ovoga Zakona stavi na tržište proizvode koji nisu sigurni,

– u suprotnosti sa člankom 4. stavkom 3. ovoga Zakona stavi na tržište ili u uporabu opasan proizvod,

– u suprotnosti sa člankom 6. ovoga Zakona ne obavijesti na odgovarajući način potrošače i druge korisnike ili ne poduzme odgovarajuće mjere kako bi oni izbjegli opasnost,

– u suprotnosti sa člankom 7. ovoga Zakona ne postupi u skladu s izvršnim rješenjima nadležnih inspekcijskih tijela.

(2) Novčanom kaznom od 300,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba pravne osobe koja učini prekršaj iz prethodnog stavka.